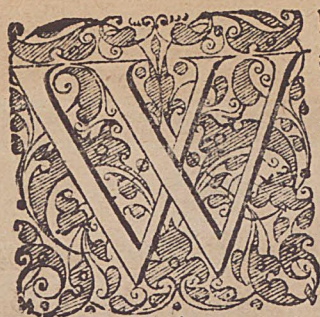

VVITTENBERGA.

VITTENBERGA Oppidum, temporibus nostris domicilium Ducum Saxoniae Superioris, à VVitikindo I. Saxonum Christiano Principe, vt quidam putant, VVittenberga nuncupatū. In quo Dux Fredericus Elector, Ernesti Electoris Filius, instituit anno Domini 1502. vniuersale studium ex Lipsensi & Tubingensi vniuersitate. Quam academiam alter Fredericus ita orna- uit, vt ex frigida, teste Erasmo, celebris euaderet. Petrus Mosellanus, Fridericus, inquit, VVir- tenbergam suam, omnigenarum artium, maximè trium linguarum Professoribus sic insti- tuit, sic adornauit, vt optimè constituti Gymnasij exemplar hinc petere possis. In quo Henin- gus, Oldendorpius Iurisconsulti, scriptis apud Germanos celebres, floruerunt. Memorabile est, quod de purgatione per ferrum candens in hac ciuitate accidisse, Albertus Krantzius in sua VVandalia commemorat lib. viii. cap. xxx. Incendium ædium furtim procuratur, imponebatur in hoc oppido in nocenti: ille sanctè iurans eius se culpæ non esse affinem, purgationem afferebat vulgarem de ignito ferro, quam iu- ribus interdictam, aut ignorauere, aut contempsere, qui iudicio præerant laici. Ferrum ergo ignitum ille deportat i- tinere non paruo: tum manibus excutens nihil læsionis præferebat. Euanuit ferrum ex oculis mirantium omnium. Annus penè totus intercesserat, cum alius iam silicibus viam straturus in oppido publicam, in arena loci manū ver- tit, & inuento ferro adhuc ignescente, dextram adurit. Mirati qui astiterunt, rem perferunt loci præfecto. Illi mox in- cidit suspicio, illum esse hominem criminis reum, quod innoxio imponebatur: mox iubet ad quæstionem abripi, cō- fitetur crimen, & vltimo supplicio, fractis rota cruribus, interimitur: ita diuino iudicio est proditus noxius. Extat etiā Historia de candentis ferri purgatione, quam Genildis Henrici tertij coniunx subiit: Quæ cum ab æmulo quodam adulterij accusaretur, iudicio candentis ferri se purgauit. Non absimile purgationis genus eos vsurpasse apud Geor- gium Cedrenum inuenio, quos virgines corrupisse, aut quæ corruptæ essent, erat suspicio.

FRANCFORDIA AD ODERAM.

FRANCFORDIA In Marchia Brandeburgensi, situ excellit. Ab ortu etenim interlabitur Viadrus flu- uius, hodie Odera dictus, piscium copia abundans: ab occasu verò, meridie & borea, sunt vineta innume- ra, collectaq; vina per Viadrum in Pomeraniam, Daniam, Borussiam, & vicinas partes distrahuntur. Di- ceres hic Bacchum, Cererem, Naiades & Dryadas habitare. Desunt tantum metalla & aromata, alioqui multarum rerum est Cornucopia. Habet satis fœni & lignorum. Tradunt annales eorum, ciuitatem pri- mum fundatam & extructam Anno Christi 1253 per Gedinum ab Hertzberg, commissione Ioannis I. Marchionis Brandeburgensis, atq; ordinatam pro mercibus deponendis, quæ terra & fluuio illuc deferuntur. Pleriq; ciues de sua negotiatione, præsertim piscium, vini, & annonæ, quorum maxima ibi est copia, solliciti sunt. Publicum in hac ciui- tate Gymnasium institutum fuit, ab Illustrissimo Principe Electore Ioachimo ex Lipsensi anno Domini 1506. Ab Ale- xandro vi. & Iulio & Maximiliano I. Imperatore varijs priuilegijs ornatum. In quo iam inde ab initio, in omni artium & disciplinarum atque linguarum genere præstantissimi doctores fuerunt, quorum aliqui à Sebast. Munstero recen- sentur.

VVISMARIA.

VVISMARIA in Ducatu Megapolensi clari nominis ciuitas, circa annum Christi CCCXL. ædificata per- hibetur, quemadmodum his verbis Albertus Krantzius in VVandalia sua testatur. Guncelinus, patri co- gnominus, Zverinensem comitatum tenet post patrem, quem ille ab Henrico Leone promeruit, hic ergo filius cum Meckelnborg pro sui magnitudine oppidum cerneret immunitum, quod distensum in longum, nullis vallibus ac muris potuit firmari, vicino loco ad mare contiguum, urbem coepit moliri, quæ VVismariam, incertum vnde ducto nomine, appellauit. Si Latini rem gessissent, suspicarer Cismariam vocitatum. Nunc cum Saxones fundamenta iecerint, in obscuro manet, vnde sit nomen deductum. VVismariam tamen nomē esse VVandalicum, ex alijs meminimus. Potuit ergo vir in gente nobilis ibi habitans, loco relinquere nomen, vt ex VVandalico, ex alijs meminimus. Potuit ergo vir in gente nobilis ibi habitans, loco relinquere nomen, vt ex VVismaro VVismaria, quomodo ex Romulo Roma diceretur, &c. Anno salutis 1262. tota incendio periit, ac tum multo, quàm antè, magnificentius extructa, lapideis ædibus condecoratur. Deplorandus in hac vrbe casus, Medææ fa- bellas superans, accidit. Faber erat lignarius, qui per interualla miserabili phrenesi vexaretur: correptus aliquando fu- rore, vbi stabat in solito labore securim prehendit, domum repetit, liberos duos per medium secuit: tertium cum si- mili furia esset consumpturus, mater iam prægnans cum eiulatu misero, virum à tergo comprehendit. Ille vnus fœ- mina excussis in eam vertit ictum, sternens vno impetu duos. ita cruentus prodit in publicum, laboris socios, quo re- liquit loco adit. Rogatus ab illis, quid ita cruentus videretur, horrore verbi coepit resipiscere, & in se reuersus, recor- datur, quid fecerit: domum ilico repetit, sparsos vidit paruulos, & in medio matrem crudeliter cōfectos. Territus suo facto, cultrum proprio suo defixit in pectore. Quid hoc parricidio horrendius? Quid miserabilius potest excogitari?

ROSTOCHIVM.

ROSTOCHIVM vrbs maritima Saxoniam attingens, *Ῥοστόχιον* à Ptolemæo, Duci Melburgensi subditur, populis ac diuitijs opulentissima, primùm arx fuit rusticorum casellis septa, tum circa annum salutis M. C. LXX. communiri coepit, & vallo cingi, atque in oppidi formam confurgere. Frequentibus seditionum mo- tibus, incendio, alijsque calamitatibus adeò deuastatum frequenter fuit, vt sub eo sydere fundatum Krantzius dicat, quod vix vnam Saturni reuolutionem, sine manifesta purgatione transeat. Vniuersitatem habet, anno Domini 1419. Illustrium Principum Megapolitanorum Ioannis & Alberti, & Senatus (qui stipendia Professoribus tribuit) & vicini populi liberalitate institutam.